

Udskriftsdato: 2. januar 2026

VEJ nr 9599 af 23/07/2021 (Gældende)

Vejledning til bekendtgørelse om flyvehavre

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri,
Landbrugsstyrelsen, j.nr. 21-6456-000006

Vejledning til bekendtgørelse om flyvehavre

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
 - 1.1 Vejledningens målgruppe for formål
 - 1.2 Forhold til anden lovgivning
2. Arealer, personer og pligter i flyvehavrebekendtgørelsen
 - 2.1 Ejer eller bruger af et ubebygget eller ubefæstet areal
 - 2.1.1 Rabatter, skel og andre områder
 - 2.2 Salg, overdragelse og brug af redskaber
3. Hvordan skal du bekæmpe flyvehavre?
 - 3.1 Hvordan findes flyvehavre i marken?
 - 3.2 Bekæmpelse
 - 3.3 Sædskifte
 - 3.4 Bortskaffelse
4. Kontrol, gebyr og bøde
 - 4.1 Påbud
 - 4.2 Gebyr ved opfølgende kontrol og genkontrol
 - 4.3 Bøde
5. Erstatning

1. Indledning

1.1. Vejledningens målgruppe og formål

Vejledning til bekendtgørelse om flyvehavre henvender sig til alle jordejere og –brugere og har til formål at orientere om de gældende regler vedrørende bekæmpelse af flyvehavre. Flyvehavre er én af flere planter, der er uønsket i Danmark, idet den hvert år koster mange penge i forsøg på bekæmpelse og i tab af indtægter for landbruget. Ved flyvehavre forstås planter af *Avena fatua* L., *A. sterilis* L. og andre vildtvoksende havrearter, der har løsningslag ved grunden af én eller flere kerner i småakset (se bekendtgørelsens § 1).

Flyvehavre er en étårig ukrudtsplante med stor spredningsevne, som kan spredes med vind, vand, fugle og via landbrugsmaskiner, og planten kan derfor være svær at bekæmpe.

Reglerne om flyvehavre omfatter vækst, udlevering, salg eller overdragelse af planter eller plantedele af flyvehavre samt rengøring af redskaber mv., som er blevet anvendt på ejendomme med forekomst af flyvehavre.

Reglerne om flyvehavre har til formål at forhindre øgning af forekomsten af flyvehavre i Danmark, og de har til sigte at forhindre yderligere spredning fra arealer, hvor planten gror, og dermed undgå, at den breder sig til andre arealer.

Flyvehavre kan ramme uforskyldt, men udbredelsen kan begrænses ved at udvise almindeligt godt landmandskab, hvormed indskærpelse og påbud kan undgås.

1.2 Forhold til anden lovgivning

Såfremt der er tale om frø til såning af arter, som er omfattet af i bekendtgørelserne om sædekorn og markfrø, finder flyvehavrebekendtgørelsens § 3, stk. 5, ikke anvendelse. Bekendtgørelserne om sædekorn og markfrø indeholder tillige regler vedrørende fremavlskorn og forekomsten af flyvehavre. Fremavlsskorn er udsæd af sædekorn til videre opformering.

Reglerne om flyvehavre har betydning for, om Danmark kan leve op til undtagelsen for de normale salgsregler for såsæd i EU.

2. Arealer, personer og pligter i flyvehavrebekendtgørelsen

2.1 Ejer eller bruger af et ubebygget eller ubefæstet areal

Er du ejer eller bruger af et ubebygget eller ubefæstet areal, så er du forpligtet til at holde arealer fri for flyvehavre. Dette betyder, at pligten gælder for alle jordejere og -brugere.

Alle arealer, undtagen områder, hvor der er bebyggelse, er omfattet af reglerne. Reglerne gælder således, uanset om der er tale om landbrugsjorder, offentlige arealer eller private grunde.

2.1.1 Rabatter, skel og andre områder

Der kan i nogle tilfælde være tvivl om, hvem der er ansvarlig for at fjerne eventuel flyvehavre, når der er tale om rabatter, skel og andre steder, hvor vurderingen af, hvem der har forpligtelsen, må bero på et skøn.

Hvis der er tale om en rabat mellem en offentlig vej og et privat areal, er det som oftest den offentlige myndighed, som er forpligtet til at fjerne eventuel forekomst af flyvehavre i rabatten.

2.2 Salg, overdragelse og brug af redskaber

Ifølge bekendtgørelsen gælder der ikke alene en pligt til at holde arealer fri for flyvehavre. Der gælder også en pligt til at sørge for at flyvehavreplanten ikke sælges, spredes eller overdrages. Endvidere skal man sørge for at rense markredskaber, høstmaskiner, maskiner anvendt til emballering og ensilering samt rense-, tørre- og bejdsemaskiner mv., der har været anvendt på en ejendom med forekomst af flyvehavre. Således undgås det, at flyvehavre samt spiredygtige flyvehavrekerner spredes yderligere.

Såfremt der overdrages afgrøder fra ejendom med forekomst af flyvehavre, skal ejer eller bruger af pågældende ejendom oplyse modtager om forekomsten.

3. Hvordan skal du bekæmpe flyvehavre?

Ved forekomst af flyvehavre er det vigtigt at få flyvehavreplanterne bortluget og brændt eller på anden måde destrueret. Hvis flyvehavre får lov til at stå upåagtet, har man næste år en koloni og et større flyvehavreproblem, som kan blive dyrt.

Flyvehavre skal fjernes, så snart man kan konstatere, at der er tale om forekomst af flyvehavre. Det vil sige, at så snart planten er synlig og genkendelig, skal denne fjernes, uanset tidspunkt på året.

3.1 Hvordan findes flyvehavre i marken?

Når du som ejer eller bruger skal undersøge et areal for forekomst af flyvehavre, skal du i første omgang orientere dig i planter udenfor sårækkerne. I begyndelsen af juni måned kan det være vanskeligt at skelne flyvehavreplanter fra bygplanter, kvikplanter, kulturhavreplanter eller gold hejre.

Flyvehavre i 4.-6. vækststadie kendes let fra de andre på sine spredte hår langs bladrandene.

Flyvehavre, Foto: A. From Nielsen

Kulturhavre, Foto: Bo Melander

3.2 Bekæmpelse

Du kan bekæmpe flyvehavre ved at sprøjte med et plantebeskyttelsesmiddel eller ved manuelt eller mekanisk at fjerne planterne. Bemærk, at ingen plantebeskyttelsesmidler er så effektive, at du alene klare dig med den kemiske bekæmpelse. Det er derfor vigtigt, at den kemiske behandling følges op med håndlugning. Det kan være nødvendigt med kemisk bekæmpelse flere gange i samme vækstsæson.

Såfremt du luger eller fjerner flyvehavre mekanisk, skal du skaffe dig af med planterne på forsvarlig vis, for at undgå at frøene spreder sig. Dette betyder, at planterne skal opbevares og transporteres i tætte sække/beholdere.

Ved bortlugning er det vigtigt at få fjernet hele flyvehavreplanten og ikke kun den frøbærende krop. Såfremt flyvehavrebestanden er så stor, at en lugning er umulig, bør afgrøden afhugges og fjernes, inden flyvehavren er gennemskredet.

Har du brug for råd og vejledning, kan du kontakte en planteavlskonsulent. Landbrugsstyrelsen er kontrollerende myndighed, og kan derfor ikke påtage sig at rådgive nærmere om bekæmpelse af flyvehavre.

3.3 Sædskifte

Ved valg af sædskifte skal man, i tilfælde af, at man har meget flyvehavre, undgå afgrøder som vårraps, da det er meget vanskeligt at bortluge flyvehavre i denne afgrøde. Ligeledes bør man ikke så havre, idet de kemiske bekæmpelsesmidler også slår kulturhavren ihjel, og idet det ved en bortlugning er vanskeligt at få alle flyvehavreplanter med.

3.4 Bortskaffelse

Man må ikke udlægge, sælge eller overdrage planter eller plantedele af flyvehavre, herunder friske eller tørrede buketter med indhold af flyvehavre. Du skal skaffe dig af med flyvehavre på forsvarlig vis, hvilket betyder at det skal bortskaffes på en måde, hvorpå spredning af frø forhindres.

Såfremt du har indsamlet flyvehavre, skal du være opmærksom på at opbevare og transportere flyvehavren forsvarligt, så den ikke spredes. Du kan eks. opbevare flyvehavren i lukkede poser eller andre lukkede beholdere. Den forsvarligt opbevarede flyvehavre kan afleveres hos landets affaldsstationer, og på visse affaldsstationer har man opsat særlige containere til flyvehavre. Hvis en sådan ikke forefindes, skal flyvehavren afhændes i "småt brændbart" til destruktion. Det er vigtigt, at flyvehavren ikke afleveres som kompost. Hvis det drejer sig om mindre mængder, kan man bortskaffe det via sin almindelige affaldssortering som restaffald.

4. Kontrol, gebyr og bøde

Landbrugsstyrelsen kontrollerer, om reglerne om flyvehavre overholdes. Landbrugsstyrelsen gennemfører tilsvarende opfølgende kontrol efter påbud ved konstatering af flyvehavre for at sikre, at disse efterleves, og Landbrugsstyrelsen gennemfører også genkontrol i året(-ne) efter konstatering af udbredt forekomst af flyvehavre for at sikre, at flyvehavren er bekæmpet effektivt. Landbrugsstyrelsen har til enhver tid og uden retskendelse adgang til offentlig og privat ejendom, lokaliteter, transportmidler, osv.

Du kan anmelde forekomst af flyvehavre på alle områder, hvor disse måtte forekomme. Du kan ikke indgive anmeldelsen anonymt.

Hvis du ønsker information om en anmeldelse af flyvehavre på dit område, kan du skrive til Landbrugsstyrelsen på mail@lbst.dk, att: Jordbrugskontrol. Du skal huske at oplyse dit sagsnummer.

4.1 Påbud

Såfremt der konstateres udbredt forekomst af flyvehavre i forbindelse med en kontrol, udsteder Landbrugsstyrelsen et påbud til ejer eller bruger af det pågældende areal. Påbud defineres som afgørelser, der pålægger en handlepligt, og i dette tilfælde vil der være tale om et påbud om at fjerne flyvehavre på arealet. Det er ejer eller brugers ansvar at efterleve påbuddet. Såfremt påbuddet om bekæmpelse af flyvehavre mod forventning ikke efterkommes inden for en nærmere fastsat frist, kan Landbrugsstyrelsen efter en konkret vurdering lade arbejdet udføre for den ansvarliges regning. Således sikres, at påbuddet bliver effektueret, uanset om ejer eller bruger af arealet bidrager eller ej. Dette betyder også, at ejer eller bruger af arealet skal give Landbrugsstyrelsen adgang til de fornødne arealer, lokaler m.v. i tilfælde af effektivering af et påbud.

4.2 Gebyr ved opfølgende kontrol og genkontrol

Landbrugsstyrelsen foretager en opfølgende kontrol i tilfælde, hvor der er konstateret udbredt forekomst af flyvehavre. Der er tale om *udbredt* forekomst af flyvehavre, hvis der konstateres flere end få eller enkeltstående spredte planter jf. ordlyden i bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Der skal betales gebyr, så snart der konstateres udbredt forekomst af flyvehavre, dvs. for alle opfølgende kontroller og arbejde i forbindelse hermed og for alle genkontroller, herunder den tid, Landbrugsstyrelsen anvender ved rekvirering og gennemførelse af fjernelse af flyvehavre ved manglende efterkommelse af påbud.

Gebyret består af et grundgebyr på 2.900 kroner, til dækning de faste udgifter ved at udføre en kontrol, herunder kørsel, samt et gebyr der afregnes med 300 kr. per påbegyndte halve time. Sidstnævnte gebyr dækker over det tidsforbrug, der kan henføres til den konkrete kontrol herunder forberedelse af kontrollen, selve kontrollen og den efterfølgende sagsbehandling.

4.3 Bøde

Reguleringen af flyvehavre er udformet således, at der er mulighed for at udstede bøde til ejer eller bruger af et ubebygget eller ubefæstet areal, såfremt reglerne overtrædes. I tilfælde hvor jordbruger/ejer har undladt at efterkomme bekæmpelsespåbuddet, må Landbrugsstyrelsen gribe til tiltalerejsning. Der udstedes bøder for udbredt forekomst af flyvehavre samt for manglende efterkommelse af påbud om fjernelse.

Ved beregning af bøden tages der højde for de bekæmpelsesforanstaltninger der er forsøgt inden første kontrol.

Ifølge bekendtgørelsens § 7 er der adgang til at søge en strafbar overtrædelse afgjort med et bødeforlæg. Dette betyder, at sagen kan afgøres uden en retssag, hvis du betaler bødens fulde beløb og til tiden

som angivet i bødeforelægget. Retsplejelovens regler om krav til indholdet af et anklageskrift og om, at en sigtet ikke er forpligtet til at udtale sig, finder tilsvarende anvendelse på sådanne bødeforlæg.

5. Erstatning

I Danmark findes eksempler på, at jordbrugere, der har undladt at bekæmpe flyvehavre og derved har påført en nabo flyvehavresmitte, har måtte betale erstatning. En sådan sag skal afgøres ved et civil søgsmål mellem parterne, og denne afgøres ikke af Landbrugsstyrelsen men af de danske domstole.

Landbrugsstyrelsen, den 23. juli 2021

KRISTINE RISKÆR

/ Sara Meldhedegård Mørch